

IZVJEŠTAJ O PROCJENI UČINKA NA POLJU DOBRE UPRAVE OPĆINE TEŠANJ

Bosna i Hercegovina
februar 2017. godine

Izveštaj o procjeni učinka je razvijen u okviru projekta Općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) kojeg finansira Vlada Švicarske, a implementira Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u Bosni i Hercegovini.

SADRŽAJ

I. UVOD.....	4
1.1. Ciljevi procjene.....	4
1.2. Opis metodologije, indikatora i modela za procjenu.....	4
1.3. Ključni učesnici u procesu.....	7
1.4. Osnovni indikatori o općini Tešanj.....	7
II. IZVRŠNI SAŽETAK	8
III. NALAZI PROCJENE I PREPORUKE ZA POBOLJŠANJA	11
3.1. OBLAST A. Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća	12
3.2 OBLAST B. Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti	16
3.3. OBLAST C. Učešće javnosti u procesu donošenja odluka.....	20
3.4 OBLAST D. Efikasnost i efektivnost JLS.....	22
ZAKLJUČCI	28
PRILOZI	30

LISTA SKRAĆENICA

Skraćenica	Značenje
BFC	Business Friendly Certificate / Certifikat za bolje poslovno okruženje
BiH	Bosna i Hercegovina
FBIH	Federacija Bosne i Hercegovina
GPIS	Godišnji plan implementacije strategije
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JURA	Jedinica za upravljanje razvojem
LER	Lokalni ekonomski razvoj
NVO	Nevladina organizacija
MEG	Projekat općinskog okolišnog i ekonomskog razvoja
MSP	Mala i srednja preduzeća
MiPRO	Metodologija za integrirano planiranje lokalnog razvoja
MZ	Mjesna zajednica
OCD	Organizacija civilnog društva
OJ	Organizaciona jedinica
ORT	Općinski razvojni tim
OV	Općinsko vijeće
PKI	Plan kapitalnih investicija
PS	Privredni savjet
SLER	Savjet za lokalni ekonomski razvoj
SPO	Strateško-planska osnova
TRA	Tešanjaska razvojna agencija
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija

I. UVOD

1.1. Ciljevi procjene

Procjena učinka na polju dobre uprave preduzeta je sa ciljem dijagnosticiranja stanja u ciljnim jedinicama lokalne samouprave (JLS) – identificiranje dobro razvijenih oblasti, u kojima se mogu dokumentovati dobre prakse, i slabo razvijenih oblasti, u kojima projekat Općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) može ponuditi tehničku pomoć i osigurati unaprjeđenja.

Sa aspekta jedinica lokalne samouprave, procjena učinka na polju dobre uprave predstavlja osnovu za identifikaciju novih rješenja i efektivnih instrumenata koje rukovodstvo JLS može koristiti za provođenje reformi i postizanje modernih standarda u upravi. Redovnim provođenjem procjene, rukovodstvo JLS će moći pratiti napredak u ključnim oblastima djelovanja i porediti rezultate sa drugim jedinicama lokalne samouprave. Cjelokupan proces je prilika za učenje i razmjene iskustava između općina i gradova, te kao takav doprinosi procesu reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini (BiH) u kontekstu procesa integracija u Evropsku uniju.

1.2. Opis metodologije, indikatora i modela za procjenu

Metodologija za procjenu učinka na polju dobre uprave se fokusira na dva sektora – ekonomski razvoj i zaštitu okoliša, te na četiri vrste aktera – četiri ciljne grupe - predstavnike izvršne i predstavničke vlasti, aktere iz privatnog sektora i civilnog društva. Pored procjene struktura unutar uprave i uloge šireg kruga aktera u upravljanju razvojem, poseban značaj pridaje se radu tijela predstavničke vlasti – Općinskom vijeću (OV).

Procjena učinka na polju dobre uprave obuhvata procjenu kapaciteta i učinka pomenutih aktera u okviru četiri ključne oblasti procjene:

- A. **Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća;**
- B. **Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti;**
- C. **Učešće javnosti u procesu donošenja odluka;**
- D. **Efikasnost i efektivnost JLS.**

Za procjenu oblasti korišteni su indikatori prikazani ispod u **Tabeli br. 1.**

TABELA BR. 1. PREGLED OBLASTI PROCJENE I INDIKATORA	
OBLASTI PROCJENE	INDIKATORI
A. Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća	OV je efikasno u izvršenju predstavničke funkcije i funkcije odlučivanja
	Budžetska i planska dokumenta usvojena u skladu sa predviđenim rokovima
	OV je efikasno u izvršenju nadzorne funkcije
	Postoji politička stabilnost za izvršavanje funkcija OV
	Obezbeđena zastupljenost žena u OV i radnim tijelima OV i načelnika
B. Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti	Lokalna zajednica obezbeđuje socijalnu uključenost i zastupljenost ugroženih skupina
	Uspostavljen planski i regulatorni okvir za transparentan i odgovoran rad lokalnih vlasti
	Općina ulaže napore da ključne dokumente redovno ažurira i učini ih dostupnim javnosti putem internetske stranice
	Općina proaktivno informiše javnost (građane i privatni sektor) i odgovara na upite i inicijative o svim važnim pitanjima lokalne zajednice
	Mehanizmi za nadgledanje upravljanja lokalnim resursima od strane javnosti su uspostavljeni i koriste se
C. Učešće javnosti u procesu donošenja odluka	Općina je uspostavila mehanizme za pružanje javnih usluga u skladu sa potrebama građana i privatnog sektora
	Općina je planskim dokumentima i pravnim aktima definisala pravila, mehanizme i strukture za učešće javnosti
	Općinske vlasti i građani koriste institucionalne mehanizme za participatorno donošenje odluka i strateških dokumenata
D. Efikasnost i efektivnost JLS	Građani se aktivno uključuju u procese direktnog i indirektnog učešća u odlučivanju
	Strateško planska osnova (SPO)
	Uspostavljeni kapaciteti i funkcije operativnog planiranja i provedbe strategije razvoja i koje su direktno povezane sa općinskim budžetom
	Službe za ekonomski razvoj okoliš i društveni razvoj su aktivni učesnici razvoja općine
	Upravljanje ljudskim resursima organa uprave
	Upravljanje finansijskim sredstvima je u skladu sa strateškim i godišnjim planovima, racionalno i efikasno
	Tehnički kapaciteti i standardi organa uprave za kvalitetan menadžment sistem u skladu sa zahtjevima klijenata i za menadžment okoliša, te BFC certifikat
Indikatori uspješnosti potvrđuju rast i razvoj općine	

U okviru svakog indikatora definisano je nekoliko pod-indikatora. Ocjenjivanje pod-indikatora zasnovano je na utvrđivanju dokaza – uvidom u dokumentaciju ili dokumentovanjem izjava predstavnika ciljnih grupa na intervjuima i fokus grupama. U skladu sa definisanim skalama za ocjenjivanje pod-indikatora, nedostupnost ili nepostojanje dokaza za tražene parametre utjecalo je na smanjivanje broja bodova.

Sistem bodovanja i procjene svih oblasti omogućilo je izvođenje ukupne ocjene i rangiranje ciljnih JLS shodno ispod definiranoj skali bodovanja (Tabela br. 2). Dijagnosticiranje trenutnog stanja dobre uprave, prema utvrđenoj metodologiji, omogućilo je i identificiranje slabosti, kao i specifičnih preporuka za odgovore na probleme i poboljšanje ukupnog učinka dobre uprave.

TABELA BR. 2 SKALA BODOVANJA	
BROJ BODOVA / NIVO USPJEŠNOSTI	OPIS
Nizak učinak na polju dobre uprave: 0,00 – 40,00 bodova	Općina nema uspostavljene odgovarajuće mehanizme i kapacitete za liderstvo, odlučivanje i nadzornu ulogu predstavničkih organa vlasti; transparentan, odgovoran i participatoran rad izvršne i predstavničke vlasti; te efikasno i efektivno upravljanje razvojem. Građani i privatni sektor ne uključuju se u odlučivanje i nisu zadovoljni javnim uslugama. Na polju dobre uprave, JLS ne postiže pozitivne razvojne učinke. JLS nije u poziciji da u kratkom roku samostalno poboljša identifikovane slabosti i potrebna je tehnička pomoć za poboljšanje učinka.
Osrednji učinak na polju dobre uprave: 40,01 – 75,00 bodova	JLS je djelimično uspostavila mehanizme i kapacitete za leadersku ulogu predstavničkih organa vlasti, njihovo efikasno odlučivanje i nadzornu ulogu; transparentan, odgovoran i participatoran rad izvršne i predstavničke vlasti; te efikasno i efektivno upravljanje razvojem. Planski dokumenti se djelimično – u manjoj mjeri primjenjuju, a građani i privatni sektor povremeno se uključuju u odlučivanje i djelimično su zadovoljni javnim uslugama. Na polju dobre uprave, JLS postiže osrednje razvojne učinke. JLS nije razvila planove za poboljšanja i potrebna je eksterna tehnička pomoć za unaprjeđenje dobre uprave.
Visok učinak na polju dobre uprave: 75,01 – 90,00 bodova	JLS je uspostavila odgovarajuće mehanizme za leadersku ulogu predstavničkih organa vlasti, njihovo efikasno odlučivanje i nadzornu ulogu; transparentan, odgovoran i participatoran rad izvršne i predstavničke vlasti; te efikasno i efektivno upravljanje razvojem. Kapaciteti uprave, izabranih predstavnika i socio-ekonomskih aktera za punu primjenu uspostavljenih mehanizama su relativno dobro razvijeni i pokazuju visoke razvojne učinke, ali se u pojedinim aspektima dobre uprave uočavaju slabosti. Rukovodstvo JLS je identifikovalo prioritne potrebe.
Izrazito visok učinak na polju dobre uprave : 90,01 – 100,00 bodova	JLS je uspostavila napredne mehanizme i posjeduje visoke kapacitete za leadersku ulogu predstavničkih organa vlasti, njihovo efikasno odlučivanje i nadzornu ulogu; transparentan, odgovoran i participatoran rad izvršne i predstavničke vlasti; te efikasno i efektivno upravljanje razvojem. Kapaciteti uprave, izabranih predstavnika i socio-ekonomskih aktera za punu primjenu uspostavljenih mehanizama su odlično razvijeni i pokazuju visoke razvojne učinke u svim aspektima dobre uprave. Rukovodstvo JLS identifikovalo je prioritne potrebe i ima jasan plan za uvođenje poboljšanja. JLS u ovoj kategoriji predstavljaju uspješne primjere dobre uprave – uzore, koje treba promovisati i od kojih manje uspješne JLS mogu učiti .

U ovom izvještaju definisane su preporuke za poboljšanja za sve indikatore unutar četiri oblasti za koje je općina Tešanj ostvarila nizak (do 40 bodova) i osrednji (do 75 bodova) učinak na polju dobre uprave.

1.3. Ključni učesnici u procesu

U dijelu istraživanja koji se odnosi na prikupljanje primarnih podataka uključene se četiri ciljne grupe¹:

- **Predstavnici predstavničke vlasti** – predsjedavajući OV, tehnički sekretar OV i dva vijećnika učestvovali su na intervjuu i dostavili sve potrebne informacije za procjenu.
- **Predstavnici izvršne vlasti** – na intervjuima su učestvovali: komunalno-vodni inspektor, viši stručni saradnik za informacije – portparol općine, stručni saradnik za urbanizam i građevinarstvo, pomoćnici načelnika općine, stručni saradnik za budžet podrške privrednicima.
- **Predstavnici civilnog društva** – za procjenu je organizovana fokus grupa sa predstavnicima mjesnih zajednica (MZ) i lokalnih organizacija civilnog društva koje učestvuju u lokalnom razvoju, uključujući organizacije koje predstavljaju interese marginalizovanih grupa i interese korisnika usluga.
- **Predstavnici privatnog sektora** – u fokus grupi za preduzetnike učestvovali su predstavnici privrednog sektora Tešnja i Tešanjске razvojne agencije (TRA).

1.4. Osnovni indikatori o općini Tešanj

Općina Tešanj nalazi se na prostoru između srednje i sjeveroistočne Bosne. Pripada sjeverozapadnom dijelu entiteta Federacije BiH i jedna je od dvanaest JLS Zeničko-dobojskog kantona. Prema popisu stanovništva iz 2013. godine, općina Tešanj ima **43.063 stanovnika** i danas se prostire na **površini od 156km²**, sa gustom naseljenosti od **276 stanovnika po kvadratnom kilometru**.

Zemljište, šume, vode i mineralne sirovine su značajni prirodni resursi, sa značajnim potencijalom za razvoj. Tešanj je poznat i po kvalitetnoj mineralnoj vodi, koja se izvozi u veliki broj zemalja, na nekoliko kontinenata.

Općina ima **indeks razvijenosti 136,9** (prema metodologiji Federalnog zavoda za programiranje razvoja za 2015.godinu) i **zauzima 7. mjesto po rangu razvijenosti od 79 JSL u F BiH**.²

Broj zaposlenih u općini Tešanj u **2015. godini** iznosio je **10.654**, a **broj nezaposlenih 7.478**. Prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja za 2015. godinu na području općine Tešanj prosječan broj preduzeća na 1.000 stanovnika iznosio je 44,8³.

¹ Spisak svih osoba koje su intervjuisane u toku procjene nalazi se u Prilogu 2.

² Federalni zavod za programiranje razvoja. FBiH. April 2016.god. Socioekonomski pokazatelji po općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini: <http://www.fzzpr.gov.ba/bs/pubs/3/3/publikacije>

³ Federalni zavod za programiranje razvoja. FBiH. April 2016.god. Socioekonomski pokazatelji po općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2015. godini: <http://www.fzzpr.gov.ba/bs/pubs/3/3/publikacije>

II. IZVRŠNI SAŽETAK

Shodno u uvodu opisanoj metodologiji za procjenu učinka na polju dobre uprave, ispod se nalazi ukupni pregled procjene općine tešanj (Tabela br. 3), uključujući četiri ključne oblasti (A, B,C i D), te sve indikatore u okviru istih. Prikazani bodovi su u odnosu na maksimalno mogućih 100% koje općina može da dobije. **Shodno tome ukupna ocjena za općinu Tešanj na polju dobre uprave je 72,07 % od 100%, čime je općina svrstana u red JLS koje bilježe osrednji učinak na polju dobre uprave. Takav rezultat ukazuje na potrebu i prostor za unaprijeđenjem većine aspekata rada općinske administracije.**

U globalu osrednji učinak znači da je općina Tešanj djelimično uspostavila mehanizme i kapacitete za: lidersku ulogu predstavničkih organa vlasti, njihovo efikasno odlučivanje i nadzornu ulogu; transparentan, odgovoran i participatoran rad izvršne i predstavničke vlasti, te efikasno i efektivno upravljanje razvojem. Također, osrednji učinak na polju dobre uprave podrazumijeva da se planski dokumenti općine djelimično primjenjuju, a da se građani i privatni sektor povremeno uključuju u odlučivanje i djelimično su zadovoljni javnim uslugama.

Dakle, općina Tešanj na polju dobre uprave postiže osrednje razvojne učinke i nema u dovoljnoj mjeri razvijene planove za poboljšanja, stoga je potrebna eksterna tehnička pomoć za unaprijeđenje dobre uprave.

TABELA BR. 3. PROCJENA UČINKA NA POLJU DOBRE UPRAVE ZA OPĆINA TEŠANJ	
OBLAST / INDIKATOR	UKUPNI BODOVI OD 100%
A. Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga Općinskog vijeća	73,42%
A1. OV je efikasno u izvršenju predstavničke funkcije i funkcije odlučivanja	69,70%
A2. Budžetska i planska dokumenta usvojena u skladu sa predviđenim rokovima	100,00%
A3. OV je efikasno u izvršenju nadzorne funkcije	80,33%
A4. Postoji politička stabilnost za izvršavanje funkcija OV	100,00%
A5. Obezbjedena zastupljenost žena u OV i radnim tijelima OV i načelnika	57,14%
A6. Lokalna zajednica obezbjeđuje socijalnu uključenost i zastupljenost ugroženih skupina	33,33%
B. Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti	84,89%
B1. Uspostavljen planski i regulatorni okvir za transparentan i odgovoran rad lokalnih vlasti	65,22%
B2. Općina ulaže napore da ključne dokumente redovno ažurira i učini ih dostupnim javnosti putem internetske stranice	83,33%
B3. Općina proaktivno informiše javnost (građane i privatni sektor) i odgovara na upite i inicijative o svim važnim pitanjima lokalne zajednice	100,00%
B4. Mehanizmi za nadgledanje upravljanja lokalnim resursima od strane javnosti su uspostavljeni i koriste se	90,91%
B5. Općina je uspostavila mehanizme za pružanje javnih usluga u skladu sa potrebama građana i privatnog sektora	85,00%
C. Učešće javnosti u procesu donošenja odluka	64,15%

C1. Općina je planskim dokumentima i pravnim aktima definisala pravila, mehanizme i strukture za učešće javnosti	61,54%
C2. Općinske vlasti i građani koriste institucionalne mehanizme za participatorno donošenje odluka i strateških dokumenata	90,91%
C3. Građani se aktivno uključuju u procese direktnog i indirektnog učešća u odlučivanju	40,00%
D. Efikasnost i efektivnost JLS	65,82%
D1. Strateško planska osnova (SPO)	92,86%
D2. Uspostavljeni kapaciteti i funkcije operativnog planiranja i provedbe strategije razvoja i koje su direktno povezane sa općinskim budžetom	71,70%
D3. Službe/odjeljenja za ekonomski razvoj okoliš i društveni razvoj su aktivni učesnici razvoja općine	33,33%
D4. Upravljanje ljudskim resursima organa uprave	46,15%
D5. Upravljanje finansijskim sredstvima je u skladu sa strateškim i godišnjim planovima, racionalno i efikasno	50,00%
D6. Tehnički kapaciteti i standardi organa uprave za kvalitetan menadžment sistem u skladu sa zahtjevima klijenata i za menadžment okoliša, te BFC certifikat	100,00%
D7. Indikatori uspješnosti potvrđuju rast i razvoj općine	66,67%
UKUPNA OCJENA	72,07%

Općina Tešanj ostvarila je visok učinak na polju dobre uprave u B. Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti (84,49) što je najbolji rezultat od četiri posmatrane oblasti. Jednako kao u generalnom ishodu, općina Tešanj je ostvarila osrednji učinak na polju dobre uprave u tri posmatrane oblasti: A. Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća (73,42), C. Učešća javnosti u procesu donošenja odluka (64,15) i oblasti D. Efikasnost i efektivnost JLS (65,82).

Obzirom na gore navedene rezultate iz Tabele br. 3, indikatori unutar četiri oblasti na kojima je općina Tešanj ostvarila nizak (do 40 bodova) i osrednji (do 75 bodova) učinak na polju dobre uprave su navedeni ispod u obliku preporuka koje općina treba razmotriti da bi ostvarila veći stepen učinkovitosti na polju dobre uprave.

U okviru oblasti A. Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća:

Indikator A1. OV je efikasno u izvršenju predstavničke funkcije i funkcije odlučivanja (69,70%):

- Unaprijediti transparentnost rada OV kroz uvođenje prakse objavljivanja godišnjeg izvještaja o radu na internet stranici Općine Tešanj;
- Analizirati proces odabira vanjskih članova radnih tijela OV i uvesti promjene sa ciljem da se odaberu kompetentni i posvećeni članovi, koji aktivno rade u okviru radnih tijela;
- Animirati sve članove radnih tijela OV, vijećnike i vanjske članove, za proaktivan rad i inovativan doprinos procesima odlučivanja;
- Unaprijediti rad komisija vijeća kroz izradu procedura kojima će se propisati obaveza redovnog sastajanja ovih tijela;
- Primijeniti planski pristup profesionalnom usavršavanju vijećnika – izraditi plan usavršavanja u skladu sa stvarnim potrebama vijećnika i organizovati edukacije;
- Organizovati promociju kodeksa ponašanja izabranih vijećnika/ etičkog kodeksa;
- Unaprijediti mehanizme za direktnu komunikaciju između vijećnika i građana;

- Uvesti redovno godišnje anketiranje građana o zadovoljstvu radom OV, uz mogućnost davanja prijedloga za poboljšanja rada OV.

Indikator A5. Obezbjedeana zastupljenost žena u OV i radnim tijelima OV i načelnika (57,14%):

- Usvojiti interne akte koji propisuju davanje prednosti jednako kvalificiranim ženama kod odabira spoljnih članova radnih tijela OV i načelnika.

Indikator A.6. Lokalna zajednica obezbjeđuje socijalnu uključenost i zastupljenost ugroženih skupina (33,33%):

- Usvojiti određene mjere/ politike/ planove/ strategije kojima će se apostrofirati potreba uključivanja ranjivih skupina u društveno-politički život lokalne zajednice;
- Uspostaviti adekvatne strukture, procedure i mehanizme za realizaciju mjera/ politika/ planova/ strategija za uključenje osjetljivih grupa i osoba sa posebnim potrebama u sferi lokalnog razvoja (npr. jasan godišnji plan implementacije usvojenih politika/planova/strategija);
- Kontinuirano pratiti i evaluirati implementaciju mjera/ politika/ planova/ strategija, te godišnje ocjenjivati efikasnost preduzetih mjera i uticaj na uključenost osjetljivih grupa.

U okviru oblasti B. Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti:

Indikator B1. Uspostavljen planski i regulatorni okvir za transparentan i odgovoran rad lokalnih vlasti (65,22%)

- Unaprijediti sistem primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama na lokalnom nivou kroz definisanje dodatnih procedura za njegovu primjenu;
- Uspostaviti standarde za pružanje svih usluga koje pruža općina;
- Kreirati i usvojiti akcioni plan za preduzimanje anti-koruptivnih mjera (ili plan integriteta) i imenovati odgovornu osobu/ tijelo za implementaciju, te isti dosljedno implementirati, evaluirati i po istom izvještavati.

U okviru oblasti C. Učešće javnosti u procesu donošenja odluka

Indikator C1. Općina je planskim dokumentima i pravnim aktima definisala pravila, mehanizme i strukture za učešće javnosti (61.54%)

- Usvojiti mehanizme za učešće građana u procesima odlučivanja na lokalnom nivou (npr „Odluka o javnim raspravama i sl.);
- Uspostaviti mehanizme za direktnu komunikaciju između vijećnika i građana (npr. "Građanski sat");
- Prilagoditi budžet općine u skladu sa konceptom "budžet za građane".

Indikator C3. Građani se aktivno uključuju u procese direktnog i indirektnog učešća u odlučivanju (40,00%)

- Razviti mehanizme direktne komunikacije između građana i vijećnika, te promovisati taj mehanizam i koristiti ga;
- Aktivno promovisati značaj učešća građana u izbornom procesu.

U okviru oblasti D. Efikasnost i efektivnost JLS

Indikator D2. Uspostavljeni kapaciteti i funkcije operativnog planiranja i provedbe strategije razvoja, koje su direktno povezane sa općinskim budžetom (71,70%):

- Unaprijediti sistem evidencije i ažuriranja ključnih indikatora razvoja JLS;

- Uvesti praksu redovne izrade godišnjih planova rada i izvještaja o radu službi unutar lokalne uprave.

Indikator D3. Službe/odjeljenja za ekonomski razvoj okoliš i društveni razvoj su aktivni učesnici razvoja općine (33,33%):

- Uspostaviti sistema za analizu stepen realizacije projekata iz GPR kao i uspješnost u privlačenju eksternih izvora finansiranja projekata jedinice za ekonomski razvoj, okoliš i društveni razvoj i identifikovati prostor za unapređenje stepena realizacije;
- Unaprijediti kvalifikacionu strukturu zaposlenih u jedinici za upravljanje okolišem kao i u jedinici za upravljanje društvenim razvojem.

Indikator D4. Upravljanje ljudskim resursima organa uprave (46,15%):

- Urediti procedure godišnjeg ocjenjivanja uposlenih, te ih redovno provoditi i osigurati da se preduzimaju mjere na bazi ocjena uposlenih;
- Osigurati da službe utvrđuju pojedinačne odgovornosti uposlenih u godišnjem planu rada, koje ulaze u ocjenu rada uposlenih na kraju godine.

Indikator D5. Upravljanje finansijskim sredstvima je u skladu sa strateškim i godišnjim planovima, racionalno i efikasno (50,00%):

- Općini se preporučuje uvođenje programskog budžetiranja ili budžetiranja na osnovu učinaka, uz napomenu da su sve općine u BiH u istoj poziciji i da je potrebno zagovarati za povoljniji pravni i institucionalni okvir prema višim nivoima vlasti.

Indikator D7. Indikatori uspješnosti potvrđuju rast i razvoj općine (66,67%):

- Budući da gore navedeni indikatori ovise od ukupnog poslovnog ambijenta u JLS, općina treba nastaviti kontinuiran rad na njegovom unaprijeđenju, u saradnji sa privatnim sektorom i višim nivoima vlasti.

U narednom poglavlju je data detaljnija analiza po osnovu svake oblasti i indikatora, kao i konkretne preporuke u okviru istih.

Detaljna matrica procjene općine nalazi se u Prilogu 3 ovog izvještaja "Detaljno popunjena matrica za procjenu, sa ocjenama za sve indikatore i oblasti procjene."

III. NALAZI PROCJENE I PREPORUKE ZA POBOLJŠANJA

Ukupna ocjena za općinu Tešanj na polju dobre uprave je **72,07%** od 100%, čime je svrstana u red općina koje bilježe **osrednji učinak na polju dobre uprave**. Takav ukupni rezultat ukazuje na **veliki prostor i potrebu za unaprijeđenjem određenih aspekata rada općinske administracije, a kako bi bila efikasnija i efektivnija u svom radu i komunikaciji sa građanima i privatnim sektorom**.

TABELA BR. 4. SUMARNI PREGLED OCJENA OPĆINE PO OBLASTIMA	
OBLAST	UKUPNI BODOVI OD 100%
A. Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća	73,42%
B. Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti	84,89%
C. Učešće javnosti u procesu donošenja odluka	64,15%
D. Efikasnost i efektivnost JLS	65,82%
UKUPNA OCJENA	72,07%

Može se konstatirati da **osrednji nivo učinka na polju dobre uprave u tri od četiri posmatrane oblasti**, što znači da **općina Tešanj ima djelomično uspostavljene i/ili nedovoljno razvijene i/ili primjenjene mehanizme i kapacitete** za lidersku ulogu predstavničkih organa vlasti, njihovo efikasno odlučivanje i nadzornu ulogu; participatoran rad izvršne i predstavničke vlasti; te relativno efikasno i efektivno upravljanje razvojem. Također, osrednji učinak znači da se planski dokumenti djelimično primjenjuju, a da se građani i privatni sektor povremeno uključuju u odlučivanje i djelimično su zadovoljni javnim uslugama, te sve navedeno je potrebno sistematski unaprijediti. **U posmatranoj oblasti B: Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti općina Tešanj ostvarila je visok učinak na polju dobre uprave** što znači da općina ima uspostavljene mehanizme i kapacitete za transparentan i odgovoran rad izvršne i predstavničke vlasti.

U Tabelama br. 5, 6, 7 i 8 se nalazi detaljna pojedinačna analiza oblasti i indikatora, a ispod svake tabele su date preporuke za poboljšanje, kako bi općina dostigla veći stepen učinka na polju dobre uprave.

3.1. OBLAST A. Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća

TABELA BR. 5. OBLAST A. LIDERSTVO, PREDSTAVNIČKA ULOGA, ODLUČIVANJE I NADZORNA ULOGA OPĆINSKOG VIJEĆA	
OPIS INDIKATORA	Ostvarena ocjena
A.1 OV je efikasno u izvršenju predstavničke funkcije i funkcije odlučivanja	69,70%
A.2 Budžetska i planska dokumenta usvojena u skladu sa predviđenim rokovima	100,00%
A.3 OV je efikasno u izvršenju nadzorne funkcije	80,33%
A.4 Postoji politička stabilnost za izvršavanje funkcija OV	100,00%
A.5 Obezbjedena zastupljenost žena u OV i radnim tijelima OV i načelnika	57,14%
A.6 Lokalna zajednica obezbjeđuje socijalnu uključenost i zastupljenost ugroženih skupina	33,33%
UKUPNO	73,42%

A.1. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: OV je efikasno u izvršenju predstavničke funkcije i funkcije odlučivanja: OCJENA: 69,70%

U okviru ovog indikatora, analizom su obuhvaćena temeljna akta općine Tešanj (Statut i Poslovnik o radu, načini kreiranja i podnošenja Programa rada OV i Izvještaja o radu OV, kao i određeni segmenti koji se odnose na rad OV (radna tijela, etički kodeks, stručna služba, i sl.)

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da organi uprave i OV općine Tešanj u sljedećim segmentima (pod-indikatorima) bilježe **izrazito visok učinak na polju dobre uprave**:

- (A.1.1.) Statut i poslovnik o radu su usklađeni sa principima dobre samouprave (100,00%);
- (A.1.2.) Poslovnik o radu OV usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave FBiH (100,00%);
- (A.1.3.) Godišnji Program rada OV je pripremljen i usvojen na vrijeme, i u skladu sa Poslovnikom o radu OV (100,00%);
- (A.1.9) Sekretar i stručna služba OV pružaju podršku radu OV i njegovim radnim tijelima (100,00%).

Osrednji učinak je ostvaren u pod-indikatorima koji se odnose na:

- (A.1.4) Godišnji izvještaji o radu OV pripremljeni i usvojeni na vrijeme, te OV bilježi visok učinak realizacije (66,67%);
- (A.1.5.) Uspostavljena radna tijela OV imaju učešće spoljnih članova koji su odabrani iz reda stručnjaka i aktivno učestvuju u radu radnih tijela, a odabrani su javnim pozivom (50,00%);
- (A.1.6.) Radna tijela (komisije) OV doprinose kvalitetu i efikasnosti u donošenju odluka OV, kroz pravovremeno održavanje sjednica prema potrebama dnevnog reda OV (66,67%);
- (A.1.8.) OV ima adekvatan etički kodeks (75,00%).

Nizak učinak na polju dobre uprave je zabilježen u slijedećim pod-indikatorima:

- (A.1.7) Vijećnici se profesionalno usavršavaju (33,33%);
- (A.1.10) Rad OV se ocjenjuje od strane građana, na godišnjem nivou i rad OV se unapređuje u skladu sa prijedlozima (0,00%);
- (A.1.11) Prihvaćeni su prijedlozi građana za unapređenje rada OV (0,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA A1. OV JE EFIKASNO U IZVRŠENJU PREDSTAVNIČKE FUNKCIJE I FUNKCIJE ODLUČIVANJA UKLJUČUJU:

1. Unaprijediti transparentnost rada OV kroz uvođenje prakse objavljivanja godišnjeg izvještaja o radu na internet stranici Općine Tešanj;
2. Analizirati proces odabira vanjskih članova radnih tijela OV i uvesti promjene sa ciljem da se odaberu kompetentni i posvećeni članovi, koji aktivno rade u okviru radnih tijela;
3. Animirati sve članove radnih tijela OV, vijećnike i vanjske članove, za proaktivan rad i inovativan doprinos procesima odlučivanja;
4. Unaprijediti rad komisija vijeća kroz izradu procedura kojima će se propisati obaveza redovnog sastajanja ovih tijela;
5. Primijeniti planski pristup profesionalnom usavršavanju vijećnika – izraditi plan usavršavanja u skladu sa stvarnim potrebama vijećnika i organizovati edukacije;
6. Organizovati promociju kodeksa ponašanja izabranih vijećnika/ etičkog kodeksa;
7. Unaprijediti mehanizme za direktnu komunikaciju između vijećnika i građana;
8. Uvesti redovno godišnje anketiranje građana o zadovoljstvu radom OV, uz mogućnost davanja prijedloga za poboljšanja rada OV.

A.2. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: A2. Budžetska i planska dokumenta usvojena u skladu sa predviđenim rokovima: OCJENA: 100,00%

U okviru ovog indikatora, analizom su obuhvaćena slijedeća akta općine: plan budžeta, budžetski izvještaji i informacije o realizaciji budžeta, godišnji plan implementacije strategije, kao i izvještaji o implementaciji strategije.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izuzetno visok učinak na polju dobre uprave** u svim pod-indikatorima:

- (A.2.1.) Plan budžeta prezentovan i usvojeni od strane OV u skladu sa zakonskim rokovima (100,00%);
- (A.2.2.) Budžetski izvještaji i informacije o realizaciji budžeta prezentirani i usvojeni od strane OV u skladu sa zakonskim rokovima (100,00%);
- (A.2.3.) Godišnji plan implementacije strategije (GPIS) se redovno (svake godine) i na vrijeme usvaja na OV (100,00%);
- (A.2.4.) Izvještaj o implementaciji strategije se redovno i na vrijeme dostavlja OV na usvajanje (100,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: A2. BUDŽETSKA I PLANSKA DOKUMENTA USVOJENA U SKLADU SA PREDVIĐENIM ROKOVIMA:

S obzirom da općina Tešanj ima maksimalni broj bodova za indikator A2, nije potrebno davati preporuke. Općina treba nastaviti dobre prakse izrade i usvajanja budžetskih i planskih dokumenata.

A.3. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: A3. OV je efikasno u izvršenju nadzorne funkcije: OCJENA: 80,33%

U okviru ovog indikatora, analizom je obuhvaćeno slijedeće: odredbe kojima se definišu vijećnička pitanja i procedura dobijanja odgovora, plan rada načelnika i izvještaj o radu, mjere za poboljšanje rada organa uprave i javnih preduzeća od strane OV, odluke OV i njihova realizacija, te razmatranje OV kada su u pitanju izvještaji o radu javnih preduzeća i ustanova.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** u slijedećem:

- (A.3.2.) Vijećnici dobijaju pravovremeno odgovore na vijećnička pitanja i inicijative (100,00%);
- (A.3.5.) OV razmatra planove i izvještaje o radu javnih preduzeća i ustanova, koji sadrže dovoljno informacija i rađeni su u jednoobraznom formatu (100,00%);
- (A.3.6.) OV predlaže mjere za unapređenje rada uprave i budžetskih korisnika/javnih preduzeća i ustanova zbog unapređenja pružanja usluga građanima (100,00%);
- (A.3.7.) Predložene mjere OV su doprinijele unapređenju usluge vodosnabdjevanja u lokalnoj zajednici (100,00%);
- (A.3.8.) OV prati realizaciju donešenih odluka (100,00%);

Osrednji učinak na polju dobre uprave bilježi se u dijelu:

- (A.3.1.) Postoje odredbe kojima se definišu vijećnička pitanja i procedura dobijanja odgovora i isti se primjenjuju (66,67%);
- (A.3.4.) Načelnik priprema godišnji izvještaj o realizaciji plana rada (zbirno sa izvještajem o radu uprave) i predstavlja OV (75,00%);
- (A.3.9.) Odluke OV se realizuju (75,00%).

S druge strane, **nizak učinak na polju dobre uprave** je zabilježen u sljedećem elementu:

- (A.3.3) Načelnik priprema plan rada (zbirno sa planom rada općinske uprave) i predstavlja OV (25,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: A3. OV JE EFIKASNO U IZVRŠENJU NADZORNE FUNKCIJE:
U općini Tešanj registrovan je visok učinak za indikator A3, te ne postoji potreba za davanje specifičnih preporuka.

A.4. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: A4. Postoji politička stabilnost za izvršavanje funkcija OV: Ocjena: 100,00%

U okviru ovog indikatora, analizom su obuhvaćeni sljedeći aspekti: rješenje o osnivanju kolegijuma OV, dokumenti vezani za sjednice OV, plan rada i izvještaj o radu OV, utjecaj političkih promjena na rad OV.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** u svim elementima:

- (A.4.1) Kolegijum OV redovno zasjeda i usaglašava dnevni red za sjednicu i doprinosi efikasnoj pripremi sjednica (100,00%);
- (A.4.2) Sjednice OV se održavaju prema planu rada, bez prekidanja zbog nedostatka kvoruma ili drugih političkih problema (100,00%);
- (A.4.3) Postoji politički konsenzus za (pravovremeno) usvajanje odluka važnih za lokalnu zajednicu (100,00%);
- (A.4.4) Pokretanje procedure za opoziv načelnika nije negativno uticalo na funkcionisanje lokalne uprave ili ista nije pokretana (100,00%);
- (A.4.5.) Promjene u koalicijama i/ili OV vijeću nisu uticale negativno na ispunjavanje funkcija OV u toku mandata OV (100,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: A4. POSTOJI POLITIČKA STABILNOST ZA IZVRŠAVANJE FUNKCIJA OV:

S obzirom da općina Tešanj ima maksimalni broj bodova za indikator A4, nije potrebno davati preporuke za poboljšanja. Općina treba nastaviti dobre prakse u izgradnji političke stabilnosti i njegovanju kulture političkog dijaloga.

A.5. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: A5. Obezbeđena zastupljenost žena u OV i radnim tijelima OV i načelnika: Ocjena: 57,14%

U okviru ovog indikatora, analizom su obuhvaćeni dokumenti vezani za sastav članova OV, kao i sastav radnih tijela OV i načelnika.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **osrednji učinak na polju dobre uprave** u pod-indikatoru:

- (A.5.2.) Žene su zastupljene kao spoljni članovi radnih tijela OV i načelnika (75,00%).

Nizak učinak na polju dobre uprave je zabilježen u okviru pod-indikatora:

- (A.5.1.) Broj žena u OV je u skladu sa preporučenim kvotama u Izbornom zakonu BiH (33,33%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: A5. OBEZBJEĐENA ZASTUPLJENOST ŽENA U OV I RADNIM TIJELIMA OV I NAČELNIKA:

1. Usvojiti interne akte koji propisuju davanje prednosti jednako kvalificiranim ženama kod odabira spoljnih članova radnih tijela OV i načelnika.

A6. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: A6. Lokalna zajednica obezbjeđuje socijalnu uključenost i zastupljenost ugroženih skupina: OCJENA: 33,33%

U okviru ovog indikatora, analizom su obuhvaćeni dokumenti vezani za socijalnu uključenost i zastupljenost ugroženih skupina tj. gender akcioni plan, omladinska politika i dr.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **nizak učinak na polju dobre uprave** u sljedećim elementima:

- (A.6.1.) Postoje politike/planova za uključenje osjetljivih grupa i osoba sa posebnim potrebama u sferi općinskog djelovanja (33,33%);
- (A.6.2.) Politike/planovi za uključenje osjetljivih grupa i osoba sa posebnim potrebama u sferi općinskog djelovanja se realizuju (33,33%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: A6. LOKALNA ZAJEDNICA OBEZBJEĐUJE SOCIJALNU UKLJUČENOST I ZASTUPLJENOST UGROŽENIH SKUPINA:

1. Usvojiti određene mjere/ politike/ planove/ strategije kojima će se apostrofirati potreba uključivanja ranjivih skupina u društveno-politički život lokalne zajednice,
2. Uspostaviti adekvatne strukture, procedure i mehanizme za realizaciju mjera/ politika/ planova/ strategija za uključenje osjetljivih grupa i osoba sa posebnim potrebama u sferi lokalnog razvoja (npr. jasan godišnji plan implementacije usvojenih politika/planova/strategija),
3. Kontinuirano pratiti i evaluirati implementaciju mjera/ politika/ planova/ strategija, te godišnje ocjenjivati efikasnost preduzetih mjera i uticaj na uključenost osjetljivih grupa.

3.2 OBLAST B. Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti

TABELA BR. 6. OBLAST B. TRANSPARENTNOST I ODGOVORNOST LOKALNIH VLASTI	
OPIS INDIKATORA	Ostvarena ocjena
B1. Uspostavljen planski i regulatorni okvir za transparentan i odgovoran rad lokalnih vlasti	65,22
B2. Općina ulaže napore da ključne dokumente redovno ažurira i učini ih dostupnim javnosti putem internetske stranice	83,33
B3. Općina proaktivno informiše javnost (građane i privatni sektor) i odgovara na upite i inicijative o svim važnim pitanjima lokalne zajednice	100,00
B4. Mehanizmi za nadgledanje upravljanja lokalnim resursima od strane javnosti su uspostavljeni i koriste se	90,91
B5. Općina je uspostavila mehanizme za pružanje javnih usluga u skladu sa potrebama građana i privatnog sektora	85,00
UKUPNO	84,89

B1. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: B1. Uspostavljen planski i regulatorni okvir za transparentan i odgovoran rad lokalnih vlasti: OCJENA: 65,22%

U okviru ovog indikatora, analizom su obuhvaćeni dokumenti vezani za: uspostavljanje procedure u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama koji nalaže da postoji indeks registar, ažuriran vodič, reguliše da li se odgovara na upite, pripremaju li se izvještaji, postoje li odgovorne osobe itd; standard o kvalitetu pružanja općinskih usluga; akcioni plan za preduzimanje anti-koruptivnih mjera i da li postoje odgovorne osobe za realizaciju; procedure za pritužbe građana na rad organa uprave o svim izvornim nadležnostima jedinica lokalne samouprave, sa propisanim formatom za pritužbe, i da li je dostupan javnosti (npr. Pravilnik o pritužbama, imenovan službenik za žalbe, definisan format pritužbi, "sistem 48 sati", itd.)

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada su u pitanju slijedeći aspekti:

- (B.1.4.) Usvojene procedure za pritužbe građana na rad organa uprave o svim izvornim nadležnostima jedinica lokalne samouprave, sa propisanim formatom za pritužbe, i dostupnost javnosti (npr. Pravilnik o pritužbama, imenovan službenik za žalbe, definisan format pritužbi, "sistem 48 sati", itd.) (100,00%).

Osrednji učinak na polju dobre uprave ostvaren je kod:

- (B.1.1) Uspostavljene procedure u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama (postoji indeks registar, ažuriran vodič, odgovara se na upite, pripremaju se izvještaji, postoje odgovorne osobe) (66,67%);
- (B.1.2) Postojanje definisanih standarda o kvalitetu pružanja općinskih usluga (50,00%).

Nizak učinak na polju dobre uprave je zabilježen u sljedećem pod-indikatoru:

- (B.1.3.) Usvojen akcioni plan za preduzimanje anti-koruptivnih mjera i određene odgovorne osobe za realizaciju (0,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: B1. USPOSTAVLJEN PLANSKI I REGULATORNI OKVIR ZA TRANSPARENTAN I ODGOVORAN RAD LOKALNIH VLASTI:

1. Unaprijediti sistem primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama na lokalnom nivou kroz definisanje dodatnih procedura za njegovu primjenu;
2. Uspostaviti standarde za pružanje svih usluga koje pruža općina;
3. Kreirati i usvojiti akcioni plan za preduzimanje anti-koruptivnih mjera (ili plan integriteta) i imenovati odgovornu osobu/ tijelo za implementaciju, te isti dosljedno implementirati, evaluirati i po istom izvještavati.

B2. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: B2. Općina ulaže napore da ključne dokumente redovno ažurira i učini ih dostupnim javnosti putem internetske stranice: OCJENA: 83,33%

U okviru ovog indikatora analizirana je internetska stranica općine Tešanj kako bi se utvrdilo da li sadrži ažuriranu strateško-plansku dokumentaciju i relevantne izvještaje (strategija, budžet, prostorno-planski dokumenti, godišnji planovi implementacije, godišnji izvještaji o implementaciji strategije, plan kapitalnih investicija, plan rada, Privrednog savjeta, drugi planski dokumenti i izvještaji), te je ispitivano da li javnost

(građani i privatni sektor) izražavaju zadovoljstvo dostupnošću ključnih strateških dokumenata na zvaničnoj internetskoj stranici općine kroz fokus grupe i putem intervjuisanja predstavnika uprave.

Izrazito visok učinak na polju dobre uprave ostvaren je kod pod-indikatora:

- (B.2.2.) Javnost (građani i privatni sektor) izražavaju zadovoljstvo dostupnošću ključnih strateških dokumenata na zvaničnoj internetskoj stranici općine (100,00%).

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **osrednji učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju:

- (B.2.1.) Strateško-planska dokumentacija i relevantni izvještaji (strategija, budžet, prostorno-planski dokumenti, godišnji planovi implementacije, godišnji izvještaji o implementaciji strategije, plan kapitalnih investicija, plan rada, Privrednog savjeta, drugi planski dokumenti i izvještaji) su javno dostupni putem internetske stranice i redovno se ažuriraju (66,67%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: B2. OPĆINA ULAŽE NAPORE DA KLJUČNE DOKUMENTE REDOVNO AŽURIRA I UČINI IH DOSTUPNIM JAVNOSTI PUTEM INTERNETSKJE STRANICE:

S obzirom da je u općini Tešanj registrovan visok učinak za indikator B2, dovoljno je napomenuti da bi Općina trebala kontinuirano raditi na poboljšanju zvanične internet stranice u skladu sa modernim praksama u pogledu dostupnosti dokumentacije i potreba konkretnih ciljnih skupina, te na promociji internetske stranice kao sadržajnog i lako dostupnog izvora informacija.

B3. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: B3. Općina proaktivno informiše javnost (građane i privatni sektor) i odgovara na upite i inicijative o svim važnim pitanjima lokalne zajednice: OCJENA: 100,00%

U okviru ovog indikatora analizirano je: da li općina redovno koristi 2 ili više kanala za informisanje građana, koji su institucionalizirani (npr. definisani u planu komunikacije) i prepoznati od strane građana - šire javnosti; Da li resorna službe/ odjeljenje održava kontakte i pruža podršku lokalnoj poslovnoj zajednici; Da li su administrativni postupci djelimično ili u potpunosti dostupni na internetskoj stranici općine; Da li građani koriste raspoložive kanale komunikacije za obraćanje općini (podnošenje komentara, pohvala i žalbi na kvalitet usluga općine, komentari na lokalna dešavanja putem društvenih medija), te da li općina ažurno odgovara na žalbe građana o kvalitetu usluga, upite i inicijative građana podnešene u skladu sa lokalnim procedurama i Zakonom o slobodi pristupa informacijama.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** u slijedećim pod-indikatorima:

- (B.3.1.) Općinsko rukovodstvo proaktivno informiše građane o svim važnim dešavanjima u općini i o mogućnostima učešća u odlučivanju putem vijesti na zvaničnoj internetskoj stranici JLS, oglasne ploče, lokalnog biltena, ili na drugi pogodan način (100,00%);
- (B.3.2.) Resorno odjeljenje JLS održava kontakte i pruža podršku lokalnoj poslovnoj zajednici (100,00%);
- (B.3.3.) Administrativni postupci djelimično ili u potpunosti dostupni na internetskoj stranici JLS (100,00%);
- (B.3.4) Građani koriste raspoložive kanale komunikacije za obraćanje JLS (podnošenje komentara, pohvala i žalbi na kvalitet usluga općine, komentari na lokalna dešavanja putem društvenih medija (100,00%);

- (B.3.5.) Općina ažurno odgovara na žalbe građana o kvalitetu usluga, upite i inicijative građana podnešene u skladu sa lokalnim procedurama i Zakonom o slobodi pristupa informacijama (100,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: B3. JLS PROAKTIVNO INFORMIŠE JAVNOST (GRAĐANE I PRIVATNI SEKTOR) I ODGOVARA NA UPITE I INICIJATIVE O SVIM VAŽNIM PITANJIMA LOKALNE ZAJEDNICE:

S obzirom da općina Tešanj ima maksimalni broj bodova za indikator B3, nije potrebno davati preporuke za poboljšanja.

B4. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: B4. Mehanizami za nadgledanje upravljanja lokalnim resursima od strane javnosti su uspostavljeni i koriste se: OCJENA: 90,91%

U okviru ovog indikatora analizirano je: Broj volonterskih inicijativa koje su građani (civilno društvo) pokrenuli sa ciljem poboljšanja rada uprave u posljednje 2 godine; Procent održanih sjednica OV u protekle 2 godine koje su bile otvorene za javnost, te da li u radnim tijelima OV učestvuju spoljni članovi odabrani u skladu sa procedurama utvrđenim Poslovníkom OV ili posebnom odlukom (javni poziv, komisija za odabir, kriterijumi), koji aktivno prate rad OV i učestvuju u kreiranju odluka.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju:

- (B.4.1.) Broj volonterskih inicijativa koje su građani (civilno društvo) pokrenuli sa ciljem poboljšanja rada uprave u posljednje 2 godine (100,00%);
- (B.4.2.) Procent održanih sjednica OV u protekle 2 godine koje su bile otvorene za javnost (100,00%).

Osrednji učinak registrovan je u sljedećem:

- (B.4.3.) U radnim tijelima OV učestvuju spoljni članovi odabrani u skladu sa procedurama utvrđenim Poslovníkom OV ili posebnom odlukom (javni poziv, komisija za odabir, kriterijumi), a koji aktivno prate rad OV i učestvuju u kreiranju odluka (75,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA B4. MEHANIZAMI ZA NADGLEDANJE UPRAVLJANJA LOKALNIM RESURSIMA OD STRANE JAVNOSTI SU USPOSTAVLJENI I KORISTE SE:

U općini Tešanj registrovan je visok učinak za indikator B4, tako da nije potrebno davati specifične preporuke.

B5. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: B5. Općina je uspostavila mehanizme za pružanje javnih usluga u skladu sa potrebama građana i privatnog sektora: OCJENA: 85,00%

U okviru ovog indikatora analizirane su: procedure za sistematsku procjenu stepena zadovoljstva korisnika općinskih usluga; da li općina kontinuirano mjeri zadovoljstvo korisnika (građana, privatnog sektora) usluga koje im se pružaju i prilagođava usluge u skladu sa rezultatima mjerenja, te broj prijedloga koje u toku jedne godine dostave korisnici usluga (građani/ privatni sektor) i koje OV razmatra i usvaja sa ciljem poboljšanja usluga u skladu sa potrebama korisnika (posmatran prosječan broj prijedloga godišnje u posljednje 3 godine).

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju slijedeće:

- (B.5.1.) Razvijene i usvojene procedure za sistematsku procjenu stepena zadovoljstva korisnika usluga (građana, privatnog sektora) općinskim uslugama (100,00%);
- (B.5.2.) Općina kontinuirano mjeri zadovoljstvo korisnika (građana, privatnog sektora) usluga koje im se pružaju i prilagođava usluge u skladu sa rezultatima mjerenja (100,00%).

Osrednji učinak na polju dobre uprave je ostvaren u okviru pod-indikatora:

- (B.5.3.) Broj prijedloga koje u toku jedne godine dostave korisnici usluga (građani/ privatni sektor) i koje OV razmatra i usvaja sa ciljem poboljšanja usluga u skladu sa potrebama korisnika (posmatran prosječan broj prijedloga godišnje u posljednje 3 godine) (66,67%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: B5. OPĆINA JE USPOSTAVILA MEHANIZME ZA PRUŽANJE JAVNIH USLUGA U SKLADU SA POTREBAMA GRAĐANA I PRIVATNOG SEKTORA:

U općini Tešanj registrovan je visok učinak za indikator B5, tako da nije potrebno davati specifične preporuke. Općina treba nastaviti kontinuirano promovisati mogućnost građana da svojim prijedlozima unaprijede kvalitet i dostupnost javnih usluga u skladu sa potrebama korisnika.

3.3. OBLAST C. Učešće javnosti u procesu donošenja odluka

TABELA BR. 7. OBLAST C. UČEŠĆE JAVNOSTI U PROCESU DONOŠENJA ODLUKA	
OPIS INDIKATORA	Ostvarena ocjena
C1. Općina je planskim dokumentima i pravnim aktima definisao pravila, mehanizme i strukture za učešće javnosti	61,54%
C2. Općinske vlasti i građani koriste institucionalne mehanizme za participatorno donošenje odluka i strateških dokumenata	90,91%
C3. Građani se aktivno uključuju u procese direktnog i indirektnog učešća u odlučivanju	40,00%
UKUPNO	64,15%

C1. Općina je planskim dokumentima i pravnim aktima definisala pravila, mehanizme i strukture za učešće javnosti: Ocjena: 61,54%

U okviru ovog indikatora analizirani su: Planovi/ odluke općine koji definišu mehanizme učešća javnosti u procesu donošenja odluka; Pravilnici, Statut; Izjava/sporazum o partnerstvu za lokalni razvoj (sa definisanom misijom); Lista članova lokalnog razvojnog partnerstva; Zapisnici sa sastanaka; Lokalni akti o pravilima izbora u mjesnim zajednicama (MZ); Izvještaji o izborima u MZ; Odluke o uspostavljanju mehanizama direktne komunikacije između vijećnika i građana, te budžet.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju slijedeće:

- (C.1.2.) Uspostavljeno je tijelo sastavljeno od predstavnika javnog, civilnog i privatnog sektora (lokalno razvojno partnerstvo, privredni savjet, i sl.) sa jasno definisanom misijom za participatorno donošenje odluka u vezi lokalnog razvoja (100,00%);
- (C.1.3.) Definisana su jasna pravila za provođenje izbora u mjesnim zajednicama i primjenjuju se (100,00%).

Osrednji učinak na polju dobre uprave zablježen je u

- (C.1.1.) Usvojeni su općinski dokumenti koji definišu mehanizme učešća građana u procesu donošenja odluka, razvijeni su na participativan način (50,00%);
- (C.1.5.) Sadržaj budžetskih dokumenata je prilagođen kako bi se omogućilo povećanje razumijevanja finansija JLS od strane građana ("budžet za građane") (50,00%).

Nizak učinak na polju dobre uprave ostvaren je u:

- (C.1.4.) Postoje mehanizmi direktne komunikacije između vijećnika i građana (npr. "Građanski sat") (0,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: C1. OPĆINA JE PLANSKIM DOKUMENTIMA I PRAVNIM AKTIMA DEFINISAO PRAVILA, MEHANIZME I STRUKTURE ZA UČEŠĆE JAVNOSTI:

1. Usvojiti mehanizme za učešće građana u procesima odlučivanja na lokalnom nivou (npr. „Odluka o javnim raspravama i sl.);
2. Uspostaviti mehanizme za direktnu komunikaciju između vijećnika i građana (npr. "Građanski sat");
3. Prilagoditi budžet općine u skladu sa konceptom "budžet za građane".

C2. Općinske vlasti i građani koriste institucionalne mehanizme za participatorno donošenje odluka i strateških dokumenata: Ocjena: 90,91%

U okviru ovog indikatora analizirani su: zapisnici o održanim javnim konsultacijama u procesu donošenja ključnih - strateških dokumenata; evidencija o broju primljenih komentara građana; izvještaji odjeljenja/ službi; planski i radni dokumenti privrednog savjeta općine; relevantni komentari građana i privatnog sektora na inicijative, prikupljeni u toku javnih rasprava, online konsultacija, sastanaka koordinacionih tijela, itd., a koji se analiziraju u upravi i uvrstavaju u nove lokalne planove i odluke.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju slijedeće:

- (C.2.1.) JLS organizuje javne konsultacije u procesu donošenja ključnih – strateških dokumenata uz korištenje najmanje 2 vrste mehanizama učešća (npr. javne rasprave i online konsultacije) (100,00%);
- (C.2.3.) Lokalno razvojno partnerstvo/ privredni savjet proaktivno djeluje dajući prijedloge i inicijative za poboljšanje pružanja javnih usluga i privrednog ambijenta (100,00%);
- (C.2.4.) Relevantni komentari građana i privatnog sektora, prikupljeni u toku javnih rasprava, online konsultacija, sastanaka koordinacionih tijela, itd., se analiziraju u upravi i uvrstavaju u nove lokalne planove i odluke (100,00%).

Osrednji učinak na polju dobre uprave zablježen je u:

- (C.2.2.) Lokalno razvojno partnerstvo/ privredni savjet se sastaje najmanje 2 puta godišnje (50,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: C2. OPĆINSKE VLASTI I GRAĐANI KORISTE INSTITUCIONALNE MEHANIZME ZA PARTICIPATORNO DONOŠENJE ODLUKA I STRATEŠKIH DOKUMENATA

S obzirom da je u općini Tešanj registrovan visok učinak za indikator C2, nije potrebno davati specifične preporuke. Općina treba nastaviti dobre prakse uključivanja građana u procese odlučivanja na lokalnom nivou.

C3. Građani se aktivno uključuju u procese direktnog i indirektnog učešća u odlučivanju: Ocjena: 40,00%

U okviru ovog indikatora analizirani su: Zapisnici sa javnih rasprava; Zapisnici ili druga vrsta evidencije o direktnim kontaktima između vijećnika i građana; Zapisnici ili druga vrsta evidencije o direktnim kontaktima između vijećnika i građana, te je održana fokus grupa sa građanima i privatnim sektorom i organizacijama civilnog društva.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju slijedeće:

- (C.3.1.) Prosječan broj građana – učesnika na javnim raspravama u posljednje 2 godine (100,00%).

Međutim, **nizak učinak na polju dobre uprave** je zabilježen u slijedećim elementima:

- (C.3.2.) Građani ostvaruju direktnu komunikaciju sa vijećnicima korištenjem raspoloživih mehanizama (0,00%);
- (C.3.3.) Bar 50% građana je izašlo na lokalne izbore (prosječan broj glasova za posljednja 2 glasanja na lokalnim izborima) (0,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: C3. GRAĐANI SE AKTIVNO UKLUČUJU U PROCESSE DIREKTOG I INDIREKTOG UČEŠĆA U ODLUČIVANJU

1. Razviti mehanizme direktne komunikacije između građana i vijećnika, te promovisati taj mehanizam i koristiti ga;
2. Aktivno promovisati značaj učešća građana u izbornom procesu.

3.4 OBLAST D. Efikasnost i efektivnost JLS

TABELA BR. 8. OBLAST D. EFIKASNOST I EFEKTIVNOST JLS

OPIS INDIKATORA	Ostvarena ocjena
D1. Strateško planska osnova (SPO)	92,86%
D2. Uspostavljeni kapaciteti i funkcije operativnog planiranja i provedbe strategijelana razvoja i koje su direktno povezane sa budžetom JLS	71,70%
D3. Službe/odjeljenja za ekonomski razvoj okoliš i društveni razvoj su aktivni učesnici razvoja JLS	33,33%
D4. Upravljanje ljudskim resursima organa uprave	46,15%

D5. Upravljanje finansijskim sredstvima je u skladu sa strateškim i godišnjim planovima, racionalno i efikasno	50,00%
D6. Tehnički kapaciteti i standardi organa uprave za kvalitetan menadžment sistem u skladu sa zahtjevima klijenata i za menadžment okoliša, te BFC certifikat	100,00%
D7. Indikatori uspješnosti potvrđuju rast i razvoj JLS	66,67%
UKUPNO	65,82%

D1. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: D1. Strateško planska osnova (SPO): OCJENA: 92,86%

U okviru ovog indikatora analizirani su: prostorni plan JLS; odluke o usvajanju prostornog plana; urbanistički plan JLS ; odluke o usvajanju urbanističkog plana; regulacioni planovi; odluke o usvajanju regulacionih planova; strategija razvoja; odluka o usvajanju strategijelana; godišnji plan implementacije odluka(e); plan kapitalnih investicija; odluka o usvajanju plana kapitalnih investicija; godišnji plan implementacije strategije.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima visok učinak na polju dobre uprave kada su u pitanju:

- (D.1.1.) JLS ima usvojen prostorni plan (100,00%);
- (D.1.2.) JLS ima usvojen urbanistički plan (100,00%);
- (D.1.3.) JLS ima usvojene regulacione planove za urbano područje (100,00%);
- (D.1.4.) JLS ima važeću i usvojenu strategiju razvoja sa operativnim planom i definiranim prioritetnim projektima (100,00%);
- (D.1.6.) JLS ima važeći i usvojen plan kapitalnih investicija (PKI) 1+2 god, razvijen kroz participatorni pristup i jasno povezan sa budžetom i strateškim planom (100,00%).

Osrednji učinak na polju dobre uprave zablježen je u slijedećem:

- (D.1.5.) JLS ima godišnji plan implementacije strategije (GPIS) koji je povezana sa srategijom razvoja (lista projekata) i ima direktnu vezu sa budžetom (75,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: D1. STRATEŠKO PLANSKA OSNOVA (SPO):

U općini Tešanj registrovan je izrazito visok učinak za indikator D1, tako da nije potrebno definisati specifične preporuke.

D2. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: D2. Uspostavljeni kapaciteti i funkcije operativnog planiranja i provedbe strategijelana razvoja i koje su direktno povezane sa budžetom općine: OCJENA: 71,70%

U okviru ovog indikatora analizirani su: Odluke o uspostavi organizacione jedinice (OJ) koja upravlja lokalnim razvojem; Pravilnik o sistematizaciji; Biografije osoblja; Godišnji planovi implementacije strategije i izvještaji; Izvještaj OJ; Izvještaj o implementaciji plana OJ; Odluke/pravilnik/Interni akti o horizontalnoj komunikaciji/ Horizontalna korespondencija; Baza(e) podataka o broju zaposlenih, investicijama po godinama, o pokrivenosti uslugama i sl.; Godišnji planovi rada službi, Godišnji izvještaji o radu službi Odluka(e); Evidencija Službe/odjeljenja; Analize potreba ciljanih skupina; Programi podrške poslovnom i nevladinom sektoru; Izvještaji o realizaciji Programa podrške poslovnom i nevladinom sektoru.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju slijedeće:

- (D.2.2.) OJ uspješno vodi i/ili koordinira proces implementacije godišnjih planova implementacije strategije (GPIS) (100,00%);
- (D.2.3.) OJ uspješno vodi i/ili koordinira proces planiranja, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o implementaciji godišnjih planova implementacije strategije(100,00%);
- (D.2.7.) Općina planove i implementaciju podrške poslovnom i nevladinom sektoru zasniva na analitičkom pristupu; utvrđenim potrebama ciljanih skupina i primjenjuje interne procedure (100,00%).

Osrednji učinak na polju dobre uprave zablježen je u slijedećem:

- (D.2.1.) Postoji OJ koja upravlja lokalnim razvojem i ima potrebne ljudske resurse (broj i stručnost) u skladu sa odlukom o sistematizaciji (75,00%);
- (D.2.4.) OJ (ili JLS) ima uspostavljen sistem evidencije i ažuriranja ključnih indikatora razvoja JLS (struktura prihoda; broj zaposlenih; Investicije; stepen populacije koja je pokrivena komunalnom i drugom infrastrukturom itd) (50,00%).

Nizak učinak na polju dobre uprave ostvaren je kod:

- (D.2.5.) Općinske službe/odjeljenja podnose godišnje planove rada (GPR), koji su povezani sa općinskim godišnjim planom implementacije strategije (GPIS) (0,00%);
- (D.2.6.) Općinske službe/odjeljenja pravovremeno podnose godišnje izvještaje o radu (0,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: D2. USPOSTAVLJENI KAPACITETI I FUNKCIJE OPERATIVNOG PLANIRANJA I PROVEDBE STRATEGIJELANA RAZVOJA I KOJE SU DIREKTNO POVEZANE SA BUDŽETOM JLS:

1. Unaprijediti sistem evidencije i ažuriranja ključnih indikatora razvoja JLS;
2. Uvesti praksu redovne izrade godišnjih planova rada i izvještaja o radu službi unutar lokalne uprave.

D3. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: D3. Službe za ekonomski razvoj, okoliš i društveni razvoj su aktivni učesnici razvoja JLS: OCJENA: 33,33%

U okviru ovog indikatora analizirani su: Pravilnik o sistematizaciji; Odluka(e); Godišnji izvještaj o radu službe/odjeljenja, koji se odnosi na implementaciju godišnjeg plana rada službe (uključujući finansijski izvještaj) a za OJ za ekonomski razvoj, OJ za upravljanje okolišem, te za OJ za društveni razvoj. Također je analizirano da li ove tri jedinice aktivno privlače sredstva iz eksternih izvora finansiranja.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju slijedeće:

- (D.3.1.) OJ za ekonomski razvoj ima potrebne ljudske resurse u skladu sa odlukom o sistematizaciji (100,00%);
- (D.3.5.) Poslovna zajednica je zadovoljna sa uslugama koje su u nadležnosti OJ za ekonomski razvoj (100,00%).

Osrednji učinak na polju dobre uprave zablježen je u slijedećem:

- (D.3.6.) OJ za upravljanje okolišem ima potrebne ljudske resurse u skladu sa odlukom o sistematizaciji (50,00%);
- (D.3.10.) Građani su zadovoljni sa uslugama koje su u nadležnosti OJ za okoliš (50,00%);
- (D.3.11.) OJ za društveni razvoj ima potrebne ljudske resurse u skladu sa odlukom o sistematizaciji (50,00%);
- (D.3.15.) Građani su zadovoljni sa uslugama koje su u nadležnosti OJ za društveni razvoj (50,00%).

Međutim, **nizak učinak na polju dobre uprave** je zabilježen u slijedećem:

- (D.3.2.) OJ za ekonomski razvoj u zadnje 2 godine redovito implementira godisnji plan rada (GPR) koji je u vezi sa strategijom razvoja (25,00%);
- (D.3.3.) OJ za ekonomski razvoj u zadnje 2 godine uspješno finansijski implementira godisnji plan rada (GPR) koji je u vezi sa strategijom razvoja (25,00%);
- (D.3.4.) OJ za ekonomski razvoj aktivno privlači sredstva iz eksternih izvora (prihodovane u općinski budžet ili direktno utrošene u projekt) u svrhu implementacije projekata za koje su zaduženi u godišnjem planu rada službe/odjeljenja (GPR) (20,00%);
- (D.3.7.) OJ za okoliš u zadnje 2 godine redovito implementira godisnji plan rada GPR koji je u vezi sa strategijom razvoja (25,00%);
- (D.3.8.) OJ za okoliš u zadnje 2 godine uspješno finansijski implementira GPR koji je u vezi sa strategijom razvoja (25,00%);
- (D.3.9.) OJ za okoliš aktivno privlači sredstva iz eksternih izvora (prihodovane u općinski budžet ili direktno utrošene u projekt) u svrhu implementacije projekata za koje su zaduženi u godišnjem planu rada službe/odjeljenja (GPR) (20,00%);
- (D.3.12.) OJ za društveni razvoj u zadnje 2 godine redovito implementira godisnji plan rada GPR koji je u vezi sa strategijom razvoja (100,00%);
- (D.3.13.) OJ za društveni razvoj u zadnje 2 godine uspješno finansijski implementira godisnji plan rada (GPR) koji je u vezi sa strategijom razvoja (75,00%);
- (D.3.14.) OJ za društveni razvoj aktivno privlači sredstva iz eksternih izvora (prihodovane u općinski budžet ili direktno utrošene u projekt) u svrhu implementacije projekata za koje su zaduženi u godišnjem planu rada službe/odjeljenja (GPR) (80,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: D3. SLUŽBE/ODJELJENJA ZA EKONOMSKI RAZVOJ, OKOLIŠ I DRUŠTVENI RAZVOJ SU AKTIVNI UČESNICI RAZVOJA OPĆINE:

1. **Uspostaviti sistema za analizu stepen realizacije projekata iz GPR kao i uspješnost u privlačenju eksternih izvora finansiranja projekata jedinice za ekonomski razvoj, okoliš i društveni razvoj i identifikovati prostor za unapređenje stepena realizacije;**
2. **Unaprijediti kvalifikacionu strukturu zaposlenih u jedinici za upravljanje okolišem kao i u jedinici za upravljanje društvenim razvojem.**

D4. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: D4. Upravljanje ljudskim resursima organa uprave: OCJENA: 46,15%

U okviru ovog indikatora analizirani su: Spisak prijavljenih zaposlenika organa uprave; Popis stanovništva za općinu; Interne procedure za evaluaciju uposlenih; Interne procedure za sistem nagrađivanja;

Odluka(e); Godišnji planovi rada službi/odjeljenja; Izvještaji o ocjenjivanju službenika; Planovi službi/odjeljenja za stručno usavršavanje zaposlenika; Izvještaji o stručnom usavršavanju zaposlenika.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju sljedeće:

- (D.4.4) Postoje planovi za stručno usavršavanje osoblja, te se ono usavršava u skladu sa planovima (100,00%).

Općina Tešanj ima **osrednji učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju sljedeće:

- (D.4.1.) Broj zaposlenih u organu uprave u odnosu na broj stanovnika općine (66,67%).

Međutim, **nizak učinak na polju dobre uprave** je zabilježen u sljedećim pod-indikatorima:

- (D.4.2.) JLS provodi ocjenjivanje uposlenih i predlaže mjere za unapređenje rada (0,00%);
- (D.4.3.) Godišnji plan rada (GPR) službi/odjeljenja sadrži individualnu odgovornost službenika koja ulazi u ocjenu rada na kraju godine (0,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: D4. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA ORGANA UPRAVE

1. **Urediti procedure godišnjeg ocjenjivanja uposlenih, te ih redovno provoditi i osigurati da se preduzimaju mjere na bazi ocjena uposlenih;**
2. **Osigurati da službe utvrđuju pojedinačne odgovornosti uposlenih u godišnjem planu rada, koje ulaze u ocjenu rada uposlenih na kraju godine.**

D5. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: D5. Upravljanje finansijskim sredstvima je u skladu sa strateškim i godišnjim planovima, racionalno i efikasno: Ocjena: 50,00%

U okviru ovog indikatora analizirani su: Budžet, kvartalni i godišnji izvještaj o izvršenju budžeta; Izvještaji o reviziji; Odluke koje se odnose na preporuke revizije.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju sljedeće:

- (D.5.3.) JLS redovno izmiruje obaveze prema uposlenima (100,00%).

Visok učinak na polju dobre uprave zabilježen je u elementu:

- (D.5.2.) Realizacija budžeta u dijelu koji se odnosi na vezu sa godišnjim planom implementacije strategije je dosljedna (80,00%).

Međutim, **nizak učinak na polju dobre uprave** je zabilježen u sljedećem elementu:

- (D.5.1.) JLS uvela programsko budžetiranje ili budžetiranje na osnovu učinaka (0,00%);
- (D.5.4.) JLS uvažava preporuke eksterne finansijske revizije (0,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: D5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM SREDSTVIMA JE U SKLADU SA STRATEŠKIM I GODIŠNJI PLANOVIMA, RACIONALNO I EFIKASNO:

1. **Općini se preporučuje uvođenje programskog budžetiranja ili budžetiranja na osnovu učinaka, uz napomenu da su sve općine u BiH u istoj poziciji i da je potrebno zagovarati za povoljniji pravni i institucionalni okvir prema višim nivoima vlasti.**

D6. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: D6. Tehnički kapaciteti i standardi organa uprave za kvalitetan menadžment sistem u skladu sa zahtjevima klijenata i za menadžment okoliša, te BFC certifikat: OCJENA: 100,00%

U okviru ovog indikatora analizirani su: tehnički kapaciteti JLS: oprema, prostor, pristup internetu, itd; Kopija certifikata BFC.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** kada je u pitanju slijedeće:

- (D.6.1.) JLS raspolaže sa zadovoljavajućim tehničkim kapacitetima: oprema, prostor, pristup internetu, itd (100,00%);
- (D.6.2.) JLS posjeduje važeće standarde i to ISO 9001:2008 (kvalitetan menadžment) i 14001: 2004 (okolišni menadžment) (100,00%);
- (D.6.3.) JLS posjeduje validan BFC certifikat (100,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: D6. TEHNIČKI KAPACITETI I STANDARDI ORGANA UPRAVE ZA KVALITETAN MENADŽMENT SISTEM U SKLADU SA ZAHTIJEVIMA KLIJENATA I ZA MENADŽMENT OKOLIŠA, TE BFC CERTIFIKAT:

S obzirom da općina Tešanj ima maksimalni broj bodova za indikator D6, nije potrebno davati preporuke za poboljšanja.

D7. PROCJENA I ANALIZA INDIKATORA: D7. Indikatori uspješnosti potvrđuju rast i razvoj JLS: OCJENA: 66,67%

U okviru ovog indikatora analizirani su: Trend rasta broja zaposlenih u JLS u posljednje 3 godine (2013-2015); Trend rasta broja registrovanih fizičkih lica (samostalnih preduzetnika) u posljednje 3 godine (2013-2015); Trend rasta broja registrovanih fizičkih lica (samostalnih preduzetnika) u posljednje 3 godine (2013-2015), a kako bi se utvrdilo da li ti trendovi potvrđuu rast i razvoj općine.

Analizom ovog indikatora ustanovljeno je da općina Tešanj ima **izrazito visok učinak na polju dobre uprave** u svim traženim pod-indikatorima:

- (D.7.1.)Trend rasta broja zaposlenih na području JLS u posljednje 3 godine (2013-2015) (100,00%).

Općina Tešanj ima **osrednji učinak na polju dobre uprave** kod pod-indikatora:

- (D.7.2.) Trend rasta broja registrovanih fizičkih lica (samostalnih preduzetnika) u posljednje 3 godine (2013-2015) (66,67%).

Nizak učinak na polju dobre uprave ostvaren je kod pod-indikatora:

- (D.7.3.)Trend rasta broja registrovanih MSP u posljednje 3 godine (2013-2015) (100,00%).

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE INDIKATORA: D7. INDIKATORI USPJEŠNOSTI POTVRĐUJU RAST I RAZVOJ OPĆINE:

- 1. Budući da gore navedeni indikatori ovise od ukupnog poslovnog ambijenta u JLS, općina treba nastaviti kontinuiran rad na njegovom unaprijeđenju, u saradnji sa privatnim sektorom i višim nivoima vlasti.**

ZAKLJUČCI

Općina Tešanj je u procjeni na polju dobre uprave ostvarila ukupni rezultat od 72,07% boda od 100,00%, čime je svrstana u red JLS koje bilježe osrednji učinak na polju dobre uprave. Izuzev oblasti B, gdje je ostvaren visok učinak na polju dobre uprave, u svim ostalim posmatranim oblastima (A, C i D) ostvaren je osrednji učinak na polju dobre uprave. Iako je ukupni rezultat na polju dobre uprave Općine Tešanj solidan, ipak da postoji potreba za unaprijeđenjem rada organa uprave u više oblasti, kako bi JLS bila učinkovitija u svom radu.

Shodno detaljnoj analizi učinka JLS na polju dobre uprave, koja je predstavljena u poglavlju III. ovog Izvještaja, kao i ocjenama po oblastima, ključni nalazi za Općinu Tešanj prema oblastima su prezentirane u nastavku teksta, a s ciljem definiranja mogućih aktivnosti čijom implementacijom JLS može dostići viši stepen učinka na polju dobre uprave.

A. Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća (73,42%)

Općina Tešanj je ostvarila osrednji učinak na polju dobre uprave u oblasti A. *Liderstvo, predstavnička uloga, odlučivanje i nadzorna uloga općinskog vijeća*, sa rezultatom od 73,42% boda što znači da općina ima djelimično uspostavljene mehanizme za liderstvo, te predstavničku ulogu odlučivanja i nadzornu ulogu općinskog vijeća.

Izrazito visok učinak bilježi se u domenu usvajanja budžetskih i planskih dokumenata u skladu sa predviđenim rokovima, jer se planovi i izvještaji o izvršenju budžeta i razvojne Strategije redovno razmatraju i usvajaju na OV, te u domenu političke stabilnosti za izvršavanje funkcija OV.

S druge strane **nizak učinak** zabilježen je u oblasti stvaranja preduslova za socijalnu uključenost i zastupljenost ugroženih skupina, zbog čega je neophodno u narednom periodu usmjeriti dodatne napore kako bi se ova oblast unaprijedila. U tom smislu moguće je raditi na uspostavi struktura, procedura i mehanizama za izradu i realizaciju mjera/ politika/ planova/ strategija za uključivanje osjetljivih grupa i osoba sa posebnim potrebama u sferu lokalnog razvoja kao i kontinuirano pratiti i evaluirati implementaciju svih mjera.

Nadalje, neophodno je apostrofirati potrebu dodatnog rada na profesionalnom usavršavanju vijećnika i stvaranju preduslova kako bi se rad vijećnika vrednovao od strane građana. Preporučuje se uvesti i praksu izrade godišnjeg plana rada načelnika općine, kako bi se u izvještajima o radu uprave mogla raditi procjena učinka (poređenje realizacije u odnosu na plan).

B. Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti (84,89%)

Općina Tešanj je ostvarila rezultat od 84,89% boda u oblasti B. *Transparentnost i odgovornost lokalnih vlasti* što znači da je JLS uspostavila mehanizme za transparentnost i odgovornost.

Izrazito visok učinak ostvaren je kod indikatora B.3. gdje je ocjenjivan način na koji JLS informiše javnost (građane i privatni sektor) i odgovara na upite i inicijative o svim važnim pitanjima iz domena rada lokalne zajednice. Takođe, izrazito visok učinak ostvaren je i kod indikatora B.4. gdje je vrednovano postojanje i primjena mehanizama za nadgledanje upravljanja lokalnim resursima od strane javnosti.

Najniže ocijenjen indikator u ovoj oblasti jeste B.1., gdje je vrednovan planski i regulatorni okvir za transparentan i odgovoran rad lokalnih vlasti zbog čega je neophodno raditi na što hitnijem usvajanju plana integriteta JLS, koji je u procesu izrade, ali i definisanju i primjeni integralnih standarda za pružanje javnih usluga koje su u nadležnosti JLS.

C. Učešće javnosti u procesu donošenja odluka (64,15%)

Općina Tešanj je ostvarila osrednji učinak na polju dobre uprave u oblasti C. Učešće javnosti u procesu donošenja odluka, gdje je ostvaren rezultat od ukupno 64,15% bodova znači da općina ima djelimično uspostavljene mehanizme za učešće javnosti u procesu donošenja odluka.

U segmentu aktivnog učešća građana u procesima odlučivanja zabilježen je **nizak učinak** u ovoj oblasti, zbog čega je neophodno aktivno raditi na iznalaženju novih modela komunikacije i uključivanja građana u odlučivanje, ali i kontinuiranom edukovanju građana o značaju njihovog direktnog i indirektnog uključivanja u procese odlučivanja.

D. Efikasnost i efektivnost JLS (65,82%)

U oblasti D. Efikasnost i efektivnost JLS, Općina Tešanj je ostvarila rezultat od ukupno 65,82% bodova, što znači da su mehanizmi za efikasno i efektivno planiranje i upravljanje razvojem u dobroj mjeri uspostavljeni, ali postoji prostor za poboljšanja.

Izrazito visok učinak ostvaren je kod indikatora D.6. kojim su vrednovani tehnički kapaciteti i standardi organa uprave za kvalitetan sistem upravljanja lokalnim razvojem. S druge strane, najlošije je ocijenjen indikator D.3., gdje je posmatran rad službi za ekonomski razvoj, okoliš i društveni razvoj, pošto nije obezbijedana odgovarajuća kvalifikaciona struktura zaposlenih i ne vodi se detaljna evidencija o ispunjenju planova rada ovih organizacionih jedinica.

Upravljanje ljudskim resursima organa uprave je sement u kojem je registrovan **nizak učinak** i preporučuje se nekoliko mogućih mjera za poboljšanja: donijeti Pravilnik o ocjenjivanju uposlenih, redovno provoditi ocjenjivanje uposlenih i predlagati individualne i kolektivne mjere za unapređenje rada; u godišnjim planovima rada službi treba definisati individualnu odgovornost službenika, tako da se učešće i zalaganje službenika u razvojnim projektima može ocjenjivati na kraju godine.

Preporuke za više niveoe vlasti

Povoljniji pravni i institucionalni okvir za uvođenje programskog budžetiranja, kao i uspostava tehničkih pretpostavki i stručnih kapaciteta za ovaj proces unutar općinske uprave, nisu u potpunosti pod kontrolom općinskih organa vlasti. Stoga se preporučuje da općina, zajedno sa drugim jedinicama lokalne samouprave i uz podršku Saveza općina i gradova FBiH, uspostavi dijalog sa višim organima vlasti i zagovara za poboljšanja.

U oblasti upravljanja ljudskim resursima, sistemi JLS su još u povoju, te je neophodna podrška Agencije za državnu službu FBiH i drugih relevantnih institucija za uspostavu i redovnu primjenu sistema upravljanja ljudskim resursima u JLS. Ovo je naročito važno za proces ocjenjivanja uposlenih i definisanje mjera za poboljšanja.

Dobre prakse u općini Tešanj

Primjeri dobre prakse, identifikovani u općini Tešanj, koji mogu poslužiti kao modeli drugim JLS odnose se na:

- Uspostavljen online sistem za dostavljanje komentara i žalbi građana općinskoj upravi „**Call centar 72 sata**“ (<http://www.opcina-tesanj.ba/component/content/article?id=2156>). Svi prispjeli zahtjevi i primjedbe građana se evidentiraju, analiziraju i po njima se reaguje. Ovaj online sistem sasvim sigurno predstavlja inovativan pristup u komunikaciji uprave sa građanima.
- **Komunikacija između uprave i privrednika, kao i kvalitet usluga koje uprava pruža privrednicima**, na lokalnom nivou privrednici ocjenjuju kao veoma napredan. Predstavnici uprave imaju jasno opredjeljenje da efikasno pomažu u rješavanju problema privrednika i pružaju kvalitetne usluge privrednom sektoru. Ključne elemente povoljne preduzetničke klime bilo bi dobro detaljnije analizirati i prenijeti drugim JLS. Najvažnije informacije za preduzetnike i potencijalne investitore dostupne su na internetskoj stranici općine (<http://www.opcina-tesanj.ba/biznis>).
- Općinske strukture su u prethodnom periodu dosta radile na **promociji i primjeni Kodeksa ponašanja izabраних zvaničnika**. Tekst Kodeksa se redovno štampa na početku mandata novog OV i dostupan je putem internetske stranice općine (<http://www.opcina-tesanj.ba/uprava/dokumenti/15365-kodeks-ponasanja>). Sve procedure i mehanizmi za primjenu su uspostavljeni.
- **Općina je institucionalizirala pristup za proaktivno uključivanje građana u odlučivanje**. Za svaku temu i vrstu odlučivanja određuju se ciljne grupe, javne rasprave i konsultativni procesi se organizuju posebno za svaku odabranu ciljnu grupu na pristupačnim lokacijama (ne samo u centru općine, nego i na drugim lokacijama) i u terminima koji najviše odgovaraju građanima (npr. nakon završetka radnog vremena).
- **Komisija za monitoring nad realizacijom strategije razvoja Općine Tešanj**, osnovana kao radno tijelo OV, ima važnu ulogu u praćenju lokalnog razvoja i ispunjavanju nadzorne uloge OV. Na primjer, ova Komisija razmatra godišnji izvještaj o realizaciji Strategije prije prezentovanja izvještaja na sjednici OV. Formiranje komisije je došlo na inicijativu OV, jer su vijećnici aktivno učestvovali u izradi Strategije i žele da znaju šta se dešava sa realizacijom.

PRILOZI

- Prilog I: Lista pregledanih dokumenata
- Prilog II: Lista intervjuisanih o ba i učesnika fokus grupa (format u tabeli procjene)
- Prilog III: Detaljno popunjena matrica za procjenu, sa ocjenama za sve indikatore i oblasti procjene